

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
Kantonalni sud u Mostaru
Broj: 58 0 Ps 188658 21 Pž
Mostar, 08.12.2021. godine

Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudija: Vere Sudar, kao predsjednice vijeća, Rabije Tanović i Merime Čatić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ustanova Založba kralja Tomislava, Trg hrvatske slobode broj 1. Čapljina, koga zastupa punomoćnik Damir Raguž, advokat iz Mostara, protiv tuženih: 1. Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji, Biskupa Čule b.b. Mostar, koga zastupa punomoćnica Anita Knežević, zaposlenica prvotuženog, 2. Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Federalno pravobranilaštvo, Ulica Valtera Perića broj 15, Sarajevo, 3. Agencije za bankarstvo F BiH Sarajevo, Koševo, broj 3. Sarajevo, koga zastupa punomoćnica Stanislava Radivojević, zaposlenica 3. tuženog i 4. Bosne i Hercegovine, koju zastupa Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine Sarajevo, Ulica Džemala Bijedića broj 39. Sarajevo, radi naknade štete, v.sp. 886.945,99 KM, odlučujući o žalbi tužitelja na presudu Općinskog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 188658 17 Ps od 31.08.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj 08.12.2021. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba tužitelja odbija se kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženi solidarno isplate štetu u iznosu od 886.945,99 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.07.2012. godine pa do isplate, kao i da mu solidarno nadoknade troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana (tačka I), te obavezan tužitelj da isplati drugotuženom troškove parničnog postupka u iznosu od 4.420,00 KM u roku od 30 dana (tačka II).

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj iz svih zakonom propisanih razloga, ističući da se u ovoj pravnoj stvari radi o isplati potraživanja po osnovu ostvarene dobiti za vrijeme poslovne saradnje još od 2012. godine, smatrajući da je dokazao svoj tužbeni zahtjev, ali sud nije pravilno cijenio izvedene dokaze u postupku, pa je donio odluku suprotnu svim izvedenim dokazima. Osnovu za svoj tužbeni zahtjev nalazi u odredbama Zakona o obligacionim odnosima, kao i u Zakonu o privrednim društvima, Zakonu o Agenciji za bankarstvo FBiH, Zakonu o bankama, Međunarodnim sporazumima, Aneksu X Dejtonskog sporazuma (Ustavu BiH). Ističe nespornim da je tužitelj sa prvotuženim 16.03.2001. godine sklopio Ugovor o nenamjenskom oročenom depozitu kojim je u svojstvu deponenta oročio sredstva kod prvotuženog u iznosu od 1.041.430,51 DEM na rok od 1 mjesec, računajući od 15.03.2001. godine, uz kamatnu stopu od 7,5% godišnje, dekurzivni obračun primjenom

kamatnih koeficijenata. Ugovorom je predviđeno da ukoliko u roku od 5 dana od isteka roka oročenja deponent ne zatraži isplatu, oročenje se pod istim uslovima produžava za još jedan mjesec, te da ovaj Ugovor do danas nije mijenjan niti raskinut. Navodi da je tužitelj pored prednje navedenog depozita na tekućem i deviznom računu kod tužitelja imao slobodnih neoročenih sredstava u iznosu od 4.342,33 DEM-a, 38.047,37 DEM-a, 218.998,47 HRK i 510,43 KM na koje se obračunava „a vista“ kamata po stopi propisanoj Odlukom o kamatnim stopama prvotuženog. Tužiteljeva sredstva u DEM valuti na dan 01.01.2002. godine pretvorena su u valutu EUR u skladu sa propisima koji su predvidjeli prestanak korištenja DEM valute, iskazujući naprijed navedene iznose koje je imao kod tužitelja po oročenom depozitu i slobodna neoročena sredstva u valuti EUR. Ističe da je 06.04.2001. godine kod prvotuženog uvedena privremena uprava odlukom Visokog predstavnika za BiH broj 96/01 od 05.04.2001. godine, kojom je za privremenog upravnika imenovana Toby Robinson. Tom odlukom imenovana je imala ovlaštenje da sve ili dio depozita u banci blokira potpuno ili djelimično na period od godinu dana, a iz odluke proizilazi i to da je uvođenje privremene uprave i imenovanje privremene upraviteljice za prvotuženog učinjeno na osnovu ovlaštenja Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu u skladu sa Opštim okvirnim sporazumom za mir u BiH, te da je prednje imenovanje doneseno bez obzira na interne zakone i propise. Dana 06.04.2001. godine privremena upraviteljica prvotuženog donijela je Odluku kojom se blokiraju depoziti i druge obaveze prvotuženog na dan 06.04.2001. godine, a na period od maksimalno jedne godine. Privremena upraviteljica je 31.12.2001. godine donijela Odluku kojom odlučuje da se na depozite pravnih i fizičkih lica, kao ni na štednju građana neće obračunavati, niti isplaćivati zatezna ni ugovorena kamata za period trajanja privremene uprave, odnosno od 06.04.2001. godine pa do završetka iste, a ova se odluka nikada nije mijenjala. Svojom odlukom od 05.04.2002. godine privremena upraviteljica nastavila je blokadu depozita i obaveza banke na neodređeno vrijeme, iako je dobila ovlaštenje Visokog predstavnika da će blokada trajati samo godinu, najduže do 06.04.2002. godine. U vezi s prednjim Visoki predstavnik za BiH je dana 04.04.2002. godine donio odluku kojom je izmijenio svoju odluku od 05.04.2001. godine, kojom je uveo privremenu upravu kod prvotuženog i imenovao upraviteljicu, a tom novom odlukom proširio je ovlaštenja upraviteljici da blokira depozite i druge obaveze banke i nakon isteka roka od jedne godine od uvođenja privremene uprave, što znači da ju je ovlastio da blokira depozite i druge obaveze banke na neodređeno vrijeme. Za vrijeme uprave privremene upraviteljice Toby Robinson depoziti nikada nisu deblokirani niti je ikada mijenjana ili stavljana van snage njena odluka od 31.12.2001. godine kojim je odredila da se na depozite fizičkih i pravnih lica ne obračunava nikakva kamata. Privremena uprava trajala je sve do kraja 2006. godine, kada je 15.12.2006. godine Visoki predstavnik donio odluku kojom okončava mandat privremene upraviteljice kod prvotuženog na dan 15.12.2006. godine i tom istom odlukom nadležnost u vezi sa privremenom upravom prvotuženog prebacuje na Agenciju za bankarstvo F BiH, a što proizilazi iz ove odluke Visokog predstavnika za BiH od 15.12.2006. godine. Po prelasku ovlaštenja sa privremene upraviteljice na Agenciju za bankarstvo, Agencija je 19.12.2006. godine donijela odluku kojom je produžila blokadu depozita i drugih obaveza prvotuženog u privremenoj upravi. Agencija za bankarstvo, odnosno nijedan privremeni upravitelj prvotuženog kojeg je imenovala Agencija nije mijenjao, poništavao ili na bilo koji drugi način pokušavao staviti van snage odluku ranije upraviteljice Toby Robinson broj 49/2001 od 31.12.2001. godine o neobračunavanju kamata na depozite i druge obaveze ove banke, tako da je ova odluka ostala na snazi sve do kraja privremene uprave. Dana 11.07.2012. godine odlukom Agencije za bankarstvo ukinuta je dozvola za bankarstvo prvotuženom i nad istim otvoren postupak likvidacije, u skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji. Tužitelj je svoju prijavu potraživanja u likvidacionom postupku prvotuženom dostavio blagovremeno i uredno, o kojoj je likvidacioni upravitelj odlučio potvrdom od 18.12.2014. godine, kojom mu je priznato potraživanje u ukupnom iznosu od 1.140.544,75 KM. Nakon što je zaprimio prednju potvrdu

upravitelja prvotuženog u prinudnoj upravi saznao je da mu je pričinjena šteta neobračunavanjem kamate na depozite koje je imao kod prvotuženog od 06.04.2001. godine, kao dana kada je uvedena privremena uprava kod prvotuženog, pa do otvaranja postupka likvidacije nad bankom 11.07.2012. godine. Tužitelj u žalbi posebno obrazlaže iz čega se sastoji priznati iznos potraživanja u naprijed navedenom ukupnom iznosu, zaključujući da mu je priznato potraživanje u tačno onom iznosu na koliko je glasilo stanje sredstava tužitelja kod prvotuženog na dan 06.04.2001. godine, kao dana uvođenja privremene uprave u banku prvotuženog. Tada su mu priznate samo kamate na oročeni depozit dospjele do 06.04.2001. godine. Razlog za nepriznavanje kamata nakon uvođenja privremene uprave od strane Visokog predstavnika je odluka privremene upraviteljice banke broj 49/2001 od 31.12.2001. godine, prema kojoj se za vrijeme privremene uprave ne obračunavaju kamate na depozite koju je prihvatila i Agencija za bankarstvo FBiH, a koja je uz to i produžila blokadu depozita i obaveza banke na neodređeno vrijeme. Na ovaj način tužitelju je pričinjena znatna materijalna šteta i samim tim što u periodu privremene uprave u banci zbog tih odluka nijedan depozitar nije mogao raspolagati svojim depozitom, a niti je bilo kome od njih obračunata kamata na depozite tokom privremene uprave. Obrazlaže materijalnu štetu koju tužitelj potražuje u ovom postupku, od čega se sastoji, obrazlažući i visinu kamata na ostale depozite odnosno slobodna sredstva koje je imao u banci na dan 06.04.2001. godine, ističući da ukupna šteta iznosi 886.945,99 KM. Pravni osnov svog tužbenog zahtjeva zasniva na odredbama ZOO-a, pozivajući se na odredbe prema kojima banka plaća kamate na sredstva koja su deponovana kod iste. S obzirom na to da se odluke donesene od strane Visokog predstavnika i privremene upraviteljice smatraju nadzakonskim, odnosno propisima jačim od domaćih relevantnih propisa, tužitelj ne može očekivati da bi od prvotuženog ikada naplatio potraživane kamate, a na što ukazuje i sudska praksa na koju se poziva, pa se pita ko bi trebao odgovarati za štete uzrokovane ovakvim odlukama Visokog predstavnika, kojima je dio svojih ovlaštenja prenio na drugo lice koje onda uzrokuje štetu građanima BiH, kao što je na primjer tužitelju. Poziva se na Anex X Dejtonskog mirovnog sporazuma, iz čijeg člana 5. izvodi zaključak da je jedna potpisnica istog pravni prethodnik Bosne i Hercegovine odgovorna za uvođenje instituta Visokog predstavnika u BiH i davanje istom vrlo širokih nadzakonskih ovlaštenja, kao i davanje imuniteta licima koje on ovlasti da budu izuzeti od uticaja pravosudnih organa u BiH. Poziva se i na Bonska ovlaštenja Visokog predstavnika, citirajući neka od njih, iz kojih izvodi zaključak da su ovim potvrđena ovlaštenja Visokog predstavnika za BiH da može donositi odluke u BiH koje imaju nadzakonsku snagu. U daljem izlaganju žalbe poziva se na Zakon o Agenciji za bankarstvo F BiH koju je osnovala F BiH, kojim je istoj dala široka ovlaštenja, a da Federacija nije vršila dužni nadzor nad radom Agencije, pa su tako i Federacija BiH kao i Agencija za bankarstvo direktno odgovorne za štetu koja je pričinjena tužitelju. Iz navedenog zaključuje da je šteta nastupila bez njegove krivice, uz saglasnost svih tuženih, te da je upravo ponašanjem tuženih pretrpio materijalnu štetu koju potražuje. Zbog svega predlaže da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači na način da se u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev tužitelja i obaveže tuženi na naknadu troškova prvostepenog postupka, kao i troškova sastava ove žalbe.

Trećetuženi je dao odgovor na žalbu tužitelja, koji predlaže da se žalba odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga i razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 221. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 53/03; 73/05; 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), odlučeno je kao u dispozitivu ove presude, iz sljedećih razloga:

Žalba tužitelja nije osnovana.

Sam tuženi se u svojoj žalbi poziva, odnosno ističe da je dana 06.04.2001. godine odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu Wolfganga Petrischa broj 96/01 od 05.04.2001. godine, uvedena privremena uprava u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar i da je tom odlukom za privremenu upraviteljicu banke imenovana Toby Robinson. Ovom odlukom su data razna ovlaštenja privremenoj upraviteljici, među kojima i to da sve ili dio depozita u banci blokira potpuno ili djelomično, na period od 1 godine (tačka XI odluke). U tački II odluke naznačeno je da je imenovanje privremene upraviteljice i uvođenje privremene uprave u Hercegovačku banku d.d. Mostar izvršeno na osnovu ovlaštenja datih Visokom predstavniku u skladu sa Opštim okvirnim sporazumom za mir u BiH, te da je ovo imenovanje doneseno bez obzira na interne zakone i propise.

Iz izvedenih dokaza proizilazi da se Hercegovačka banka d.d. Mostar, odnosno prvotuženi u čitavom spornom periodu za koji tužitelj potražuje štetu koja se ogleda u neisplati ugovorene kamate, od 06.01.2001. godine do 11.07.2012. godine nalazila u privremenoj upravi, što znači da njeno poslovanje nije zavisilo od odluka i radnji odgovornih lica prvotuženog, niti je prvotužena mogla uticati na odluke koje je donosio Visoki predstavnik OHR-a za BiH i privremena upraviteljica, jer su danom uvođenja privremene uprave kod tuženog prestala sva ovlaštenja uprave prvotuženog i istovremeno su prešla na privremenu upraviteljicu.

Iz odluke Visokog predstavnika za BiH broj 96/01 od 05.04.2001. godine proizilazi da je privremena uprava kod prvotužene uvedena 06.04.2001. godine, a okončana je Odlukom Visokog predstavnika za BiH broj 30/06 od 15.12.2006. godine, kada je nadležnost u vezi sa privremenom upravom nad prvotuženim prenesena na Agenciju za bankarstvo F BiH.

Uz prednje nesporno utvrđene činjenice za naglasiti je da je Ugovor o depozitu između tužitelja i prvotuženog zaključen 16.03.2001. godine, koji nakon toga nikada nije raskinut, niti mijenjan, te da je prije isteka ugovorenog roka oročenja predmetnog iznosa od 1 mjeseca nad prvotuženim uvedena privremena uprava, naprijed spominjanom odlukom Visokog predstavnika za BiH broj 96/01 od 05.04.2001. godine, a privremena uprava počela je 06.04.2001. godine sa privremenom upraviteljicom Toby Robinson.

Među strankama uopšte nisu sporne činjenice o otvorenim tekućim i deviznim računima kod prvotuženog, kao ni visini i valuti sredstava na istima, kao što nije sporno ni to da je privremena upraviteljica 31.12.2001. godine donijela odluku broj 49/01, kojom je odlučeno da se na depozite pravnih i fizičkih lica, kao ni na štednju građana neće obračunavati, niti isplaćivati ni zatezna, ni ugovorena kamata, u cijelom periodu trajanja privremene uprave, od njenog uvođenja do završetka iste.

Nesporno je da ova odluka nikada nije promijenjena, pa je pravilan stav prvostepenog suda da nema odgovornosti prvotuženog za nastupjelu štetu tužitelja u vidu neobračunatih i neisplaćenih ugovorenih kamata na depozite koje je imao kod prvotuženog.

Visoki predstavnik je svojom odlukom okončao mandat privremene upraviteljice kod tužitelja i sve nadležnosti u vezi sa privremenom upravom nad prvotuženim prebacio je na Agenciju za bankarstvo F BiH, koja je svojom odlukom od 19.12.2006. godine broj 04-1-1559-2/06 produžila blokadu depozita i drugih obaveza prvotužene u privremenoj upravi, da bi 11.07.2012. godine svojim rješenjem broj 06-2080/12 ukinula dozvolu za bankarstvo prvotuženom i nad istim otvorila postupak likvidacije.

Nije sporno da je tužitelj u likvidacionom postupku koji je otvoren nad prvotuženim blagovremeno, 30.08.2012. godine, podnio prijavu svojih potraživanja, među kojima i potraživanja po osnovu oročenih sredstava iz Ugovora broj 230/169/01 u iznosu od

1.041.430,51 DEM, kao i po osnovu svih ostalih neoročenih sredstava prema izvodima banke, u iznosima navedenim u istim, kada je sve konvertovano u valutu KM.

Potvrdom o priznanju potraživanja iz likvidacione mase prvotuženog tužitelju je priznato ukupno 1.140.544,75 KM, od čega u IV isplatni red 50.000,00 KM i 1.090.544,75 KM u V isplatni red, iz čega je očito da mu nije obračunata ugovorena kamata na oročeni depozit po navedenom Ugovoru, kao ni na ostale depozite i slobodna sredstva koja je imao na računima otvorenim kod prvotuženog, nakon 06.04.2001. godine. Uprkos tome tužitelj je dao izričitu saglasnost i na iznos priznatog potraživanja i na isplatni red, te uz to izričito izjavio da nema interesa da ustaje tužbom protiv banke. Ovakvu saglasnost i prihvatanje priznatih potraživanja dao je direktor tužitelja, Stjepan Šutalo, potpisivanjem iste dana 07.01.2015. godine.

Naprijed navedeno ukazuje da je prvotuženi u svemu postupao u skladu sa odlukama Visokog predstavnika za BiH, odlukama privremene upraviteljice prvotuženog, kao i privremene uprave Agencije za bankarstvo, pošto su sve te odluke za prvotuženog bile obavezujuće i bez mogućnosti osporavanja ili mijenjanja istih.

Odgovornosti prvotuženog nema ni na osnovu odredbe člana 57. stav 2. i 3. Zakona o bankama FBiH, jer prema ovoj odredbi uvođenjem privremene uprave prestaju sva ovlaštenja organa banke, kao i mogućnost preduzimanja bilo kakvih aktivnosti u vezi sa upravljanjem bankom.

Zbog navedenog žalbu tužitelja u odnosu na prvotuženog valjalo je odbiti i potvrditi prvostepenu odluku.

Osporenom presudom pravilno je odbijen tužbeni zahtjev i u odnosu na sve ostale tužene.

U samoj Odluci Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu od 06.04.2001. godine kojom je imenovao Toby Robinson za privremenog administratora prvotuženog, u tački 14. izričito je propisano da ni jedna od odredbi te odluke ne podliježe jurisdikciji sudova u Bosni i Hercegovini.

Zato šteta koju potražuje tužitelj nije nastala nikakvom radnjom, niti nečinjenjem na koje su bili obavezni u skladu sa zakonom, ni Federacije BiH, ni Agencije za bankarstvo Federacije BiH, kao ni Bosne i Hercegovine, niti su oni mogli na bilo koji način preispitivati, niti mijenjati odluke Visokog predstavnika za BiH ni u jednom, pa ni u konkretnom spornom slučaju.

Izvedene materijalne dokaze prvostepeni sud je pravilno cijenio, iz istih je izveo pravilne pravno-relevantne zaključke, na koje je pravilno primijenio materijalno pravo, pa je prvostepeni sud pravilno utvrdio da nema uzročno posljedične veze između radnji označenih tuženih i nastupjele štete za tužitelja.

Imajući u vidu naprijed navedeno ovaj sud je pozivom na odredbe člana 224. stav 1. tačka 2. i člana 226. ZPP-a odlučio kao u dispozitivu ove presude.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Vera Sudar